

Φιλαδελφείας Μελίων: “Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος απεδείχθη έργω και λόγω μέγας”

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Αλβανίας](#)



“Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος με τους 172 κληρικούς που χειροτόνησε, με τους 8 Ιεράρχες, περιλαμβανομένου και του εν χώρα μακάρων αυλιζομένου Απολλωνίας Κοσμά, και με την συμπαράστασιν λαού αγνού, καρδιών παλλουσών, αλβανίδων και αλβανών, εβάστασε κυριολεκτικώς και τον «καύσωνα της ημέρας» (Ματ. 20, 12) και τον «παγετόν της νυκτός»”.

Αυτά είπε μεταξύ άλλων στην ομιλία του ο **Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Μελίων** κατά την Θεία Λειτουργία της Κυριακής της Τυρινής στον Καθεδρικό Ναό της Αναστάσεως του Κυρίου στα Τίρανα.

“Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος απεδείχθη έργω και λόγω μέγας όχι διότι επέτυχε πολλά• όχι διότι ιερούργησε «μυστήριον ξένον και παράδοξον» εν Αλβανία• αλλά διότι έζησε διά τούς άλλους και ή χαρά του ήτο ή πρόοδος και ή σωτηρία τών άλλων... Καί απέβη «θέμεθλος» και «παρακαταθήκη» και «θεμέλιον» άρραγές, επί τοῦ όποιου ή Έκκλησία τής Αλβανίας καλεΐται νά βαδίση τήν όδόν τοῦ ήθους και τοῦ φρονήματος, άτινα έμαθε και έλαβε ποτέ έκ τής Κωνσταντινουπόλεως και

ἐσχάτως παρά τοῦ ἐξ αὐτῆς πεμφθέντος κεκοιμημένου καί ἐν τῇ ἁλβανικῇ γῇ ταύτῃ, ἐν τῇ κρύπτῃ τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἀναπαυομένου περισπουδάστου γόνου τῆς εὐάνδρου Κεφαλληνίας, τοῦ τιμήσαντος κατά τό μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ (Ἐφ. 4, 7) ὑπερβαλλόντως καί τόν Ἀποστολέα καί τήν Ἀποστολήν”, υπογράμμισε ο Σεβασμιώτατος.

Παρακάτω ολόκληρη η ομιλία του Μητροπολίτη Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος

Σεβάσμιοι καί ἀγαπητοί ἅγιοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι,

Ἀδελφοί συμπρεσβύτεροι καί συνδιάκονοι

Λαέ τοῦ Κυρίου περιούσιε καί εὐλογημένε,

Ἄς επιτραπῇ, ὁ λόγος σήμερον νά περιορισῇ εἰς τόν μέγαν ἀπόντα καί αἰεὶ παρόντα μακαριστόν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀναστάσιον.

Πρωτίστως ὅμως ἐκπληρῶν χρέος καί εὐθύνην ἀπευθύνω θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τόν Σεβασμιώτατον Τοποτηρητὴν ἀδελφόν ἅγιον Κορυτσᾶς κύριον Ἰωάννην, φίλον ἐκ παλαιοῦ, καί πρὸς τήν σεβασμίαν Ἱεραρχίαν τῆς Ἀγιωτάτης Αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ἀλβανίᾳ, τόν ἱερόν κλῆρον καί τόν θεοφιλῆ λαόν, διὰ τήν προσοχήν καί τήν ἀγάπην καί τους λόγους των πρὸς τήν ἐλαχιστότητά μου. Σᾶς ἐκφράζω ἀδελφοί τήν ἀγάπην καί τήν ἐκτίμησίν μου καί ὁμολογῶ ὅτι, ὅ,τι ἐγένετο, ἀποτελεῖ ἔργον ἀποκλειστικῶς τῆς Μητρος Ἐκκλησίας καί τοῦ αἰοδίου Ἀναστασίου.

Εὐρισκόμενος ἐν τόπῳ ἀγίῳ καί ἱερῷ, ἐν τῇ εὐλογημένῃ Ἀλβανίᾳ, ἐν φόβῳ καί τρόμῳ λύω τόν ἱμάντα τῆς καρδίας μου καί προσκυνῶ Ἅγιον, Κύριον, Ἰησοῦν τόν Σωτῆρά μας, τόν διὰ τῆς πανσθενουργοῦ Χάριτός Του ὠκονομήσαντα μυστήριον μέγα, ἐπὶ δεκαετίας πολλάς τεθαμμένον. Ὡς εἶναι γνωστόν καί βεβαιωμένον, τό μυστήριον τοῦτο ἱεουργεῖτο, ἐπὶ ἥμισυ καί πλέον αἰῶνος μόνον εἰς καρδίας φλεγόμενας, τῶν μητέρων καί τῶν σοφῶν γιαγιάδων, καί μετεδίδετο ἐν φόβῳ, ἐν σιωπῇ, ἐν ἀγωνίαις, εἰς τρεῖς καί πλέον γενεάς.

Ὁ τόπος, ὁ ἀγρός τῆς Ἀλβανίας• τό ἱερόν, αἱ ἀπόρθητοι καρδίαι τῶν Ὁρθοδόξων Ἀλβανῶν, παρά τήν ποικιλίαν τῶν πειρασμῶν καί τῶν διωγμῶν• τό μυστήριον, ἡ ἀνάστασις ἐκ τῆς τέφρας μιᾶς ὁλοκλήρου Ἐκκλησίας, ἐστερημένης μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1991 Ἱερῶν Ναῶν... Τάς «ἀποψυχούσας» καρδίαις τῶν Ὁρθοδόξων

έσκέπαζον «νέφη» καί καταχνιά καί φόβος καί τρόμος. Τάς διακετεῖχε συγχρόνως τό πάθος καί τό δέος, ἡ νοσταλγία τῆς ἀγάπης, ἡ προσδοκία καί ἡ ἀποκαραδοκία τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, ἡ ἐλπίς ὅτι ὁ κυριεύων τῆς ζωῆς καί δεσπόζων τοῦ θανάτου Ἀναστάς Κύριος θά ἐπέμβῃ καί θά παρέμβῃ. Καί ἡ ἐλπίς συνετηρεῖτο ἀρρήτως, ἀγωνιωδῶς, ἀνεκφράστως, σιωπηλῶς.

Ὡς ἐν νεφέλῃ κούφῃ, σκιῶδει καί βεβαρυμένη ὑπό προκαταλήψεων καί φοβίας, ἐπέστη ὁ καιρός καί ἀπεστάλη ἐδῶ, εἰς τήν Ἀλβανίαν, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ διακρινόμενος ἀληθῶς καί ὁ ζητούμενος εἰδικός. Ἀπεστάλη ὁ εἰς τόπον καί τύπον Χριστοῦ ἐπί 33 ἔτη πορευθεῖς ἀνάμεσά σας, ἐν τῷ Ὁρθοδόξῳ τῆς Ἀλβανίας στερεώματι -καί ὄχι μόνον-, ὁ ἀπλοῦς καί ταπεινός, ὁ πρᾶος καί δυναμικός, ὁ ἀκοιμήτως ἐργασθεῖς, ὁ ἐμπνευστής, «καρδίας ἐξόδους», τῆς ἀναστάσεως καί τῆς ἀναγεννήσεως ψυχῶν πολλῶν, καί ὁλοκλήρου Ἐκκλησίας, τῆς ἰδικῆς σας Ἐκκλησίας, τῆς ἰδικῆς σας ψυχοσωματικῆς ὑποστάσεως, τήν ὁποίαν ἐνεψύχωσε καί ἀνέπλασεν «ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ».

Ἀπεστάλη ὑπό τοῦ ἔχοντος τό κανονικόν δικαίωμα καί τήν ὀφειλήν τοῦ λαμβάνειν μέριμναν ὑπέρ τῶν χειμαζομένων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν Ἀγιωτάτου, Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ἀπεστάλη εἰς ἀποστολήν σταυρικήν, ὡς ὁ ἀπεσταλμένος γνησίας Μητρός πρός «ἀειθαλῆ» Θυγατέρα Ἐκκλησίαν. Καί ἦλθεν μίαν φωτεινήν ἡμέραν τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1991, ὅτε οἱ ὀρθόδοξοι πιστοί, μόλις ἐξεληθόντες ἐκ φοβεῆς δοκιμασίας, ἀνεζήτουν τόν λυτρωτήν, τόν σωτήρα, ὁ ὁποῖος τήν κεκρυμμένην ἐν καρδίαις, τήν μή καταφλεθεῖσαν ὑπό τῶν πειρασμῶν, τῶν διωγμῶν καί τῶν κακουχιῶν καί τῆς ποικίλης πείνης καί τῆς ἀδιψάστου δίψης σπίθαν, θά τήν μετέβαλε εἰς φλόγα τῆς ἐν φανερῷ πλέον καιομένης ἐκ νοσταλγίας Ὁρθοδόξου ἄλλης βάρου.

Ὁ σταυρός πού τοῦ ἀνετέθη βαρύν• ἐνίστε ἀσκήκωτος• ἡ πορεία σκυθρωπή καί ἀληθῶς σταυρική• ἔμβλημα ἡ προτροπή τοῦ Κυρίου «πορευθέντες»• σύσσημον τό «μαθητεύσατε»• μαθητεύσατε «λαούς, φυλάς καί γλώσσας», ὡς ἀναγράφεται κάτωθεν τῆς παραστάσεως τῆς Ἀγίας Πεντηκοστῆς ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τούτῳ, ἐμπνεύσεως καί ἀφιερώματος Ἀναστασίου Ἀρχιεπισκόπου• στόχος καί τέρμα τῆς ἀποστολῆς, ἡ ἐξοδος ἐκ τῶν σταυρικῶν καί πειρασμικῶν ἀδιεξόδων καί ἡ εἴσοδος εἰς τήν μακαριότητα τῆς Ἀναστάσεως.

Ἐγένετο, λοιπόν, ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος. Ἄνθρωπος ἀδιάβλητος, μοναδικόν παράπονον ἔχων τό ὅτι «προσεπάθησε νά ἀγαπήσῃ τόν Θεόν», ὡς διεκήρυττε ἐν ἄλλῳ χέρσῳ τότε ἀγρῷ, τῷ τῆς Ἀφρικῆς καί πρός ἔγκριτον ἐκδότην τῆς «Καθημερινῆς». Ἐχων γινῶσιν ἑαυτοῦ, διεκήρυττε ὅτι τό «παράπονον» αὐτό ἀνεπλήρωνε «ἡ προσπάθεια»• ἡ ἄοκνος προσπάθεια πρός ἐκπλήρωσιν τοῦ

θελήματος τοῦ Κυρίου.

Καί ἐπορεύθη τήν σταυρικήν ὁδόν ἀπό τοῦ Ἰανουαρίου-Ἰουλίου τοῦ 1991 μέχρι τῆς 25ης Ἰανουαρίου 2025, ὅτε καί «ἐτελείωσε» τό ἀνατεθέν αὐτῷ χρέος: τήν ἀνάστασιν τῆς ἐσταυρωμένης Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, τήν ὁποίαν ἀπήντησε ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ κρεμαμένην, τήν ἀποκαθήλωσε, τήν ἐζωοποίησε, τήν ἀνέδειξε, τήν ἀνέστησε καί μᾶς τήν παρέδωκε, πρωτίστως σέ σᾶς, ἀδελφοί Ὁρθόδοξοι τῆς Ἀλβανίας, εἶτα δέ εἰς τόν καυχώμενον ἀποστολέα του, τόν Οἰκουμενικόν Θρόνον• καί εἰς συνόλην τήν Ὁρθοδοξίαν, ὡς Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλβανίας οὐχί δοκιμαζομένην καί θλιβομένην καί χειμαζομένην, ἀλλ' ὡς Ἐκκλησίαν μή ἔχουσαν σπῖλον ἢ ρυτίδα, ἥ τι τῶν τοιούτων, κήρυκα ἀποκλειστικῶς τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως.

Ὅταν κανεῖς καλῆται νά ὁμιλήσῃ διά μίαν Μορφήν, ἡ ὁποία ἀπεστάλη τό ἔτος 1991 κυριολεκτικῶς «έν γῇ ἐρήμῳ καί ἀβάτῳ καί ἀνύδρῳ» (Ψαλμ. 62, 2) καί συναναστράφη ἄγνωστος εἰς ἄγνωστον τόπον, καταστάντα □κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος□ χέρσον τῶν Ὁρθοδόξων καταβολῶν καί παραδόσεών του, τῶν ἐμφυτευθεισῶν εἰς τήν εὐκληματοῦσαν σήμερον Ἄμπελον τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας ὑπό τῆς πολυπλάγκτου Μητρός αὐτῆς, τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου. Ὅταν συνεργός του ἐν Κυρίῳ ἐν τῷ ἀγῶνι καί ταῖς ἀγωνίαις, ὡς ἐντολεύς, ὁμοῦ μετά τοῦ ἐν χώρα ζώντων ἀναπαυομένου Μητροπολίτου Πέργης Εὐαγγέλου, δύο Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, τοῦ ἀλήστου μνήμης Δημητρίου καί τοῦ ἀπό τριακονταετίας καί πλέον κλείζοντος τόν Θρόνον Ἁγίων προκατόχων του Βαρθολομαίου. Καί εὐρίσκεται ἐνώπιον ἐνός ἀποκεκαλυμμένου μυστηρίου καί τολμᾷ νά ψελλίσῃ ἄναρθρον κραυγὴν διά τόν ἀληθῶς οἰκουμενικόν ἄνθρωπον, διά τόν ἱεραπόστολον τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης, διά τόν σοφόν καί ἀνδρεῖον ποιμένα, τόν Ἐπίσκοπον τῆς ὑπερβάσεως, τόν κενώσαντα ἑαυτόν καί ἀναλαβόντα προθύμως τάξιν Μυροφόρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ μόλις ἐξεληθούσῃ τότε ἐκ τοῦ παραπικρασμοῦ εὐλογημένη Χώρα τῆς Ἀλβανίας, τόν Ἀρχιεπίσκοπόν σας μέχρι τῆς χθές, μακαριστόν Ἀναστάσιον τόν Γιαννουλᾶτον, ἀσφαλῶς καταλαμβάνεται ὑπό ἀπορίας τί εἶπη καί τί λαλήσῃ τῶν ὅσων εἶδε καί ἐψηλάφησε ἐμπειρικῶς, ὡς ὁ ἐνώπιόν σας εὐλαβῶς ἱστάμενος, κατὰ τά 33 συναπτά ἔτη τῆς ἱεραποστολικῆς ὁδοιπορίας τοῦ μακαριστοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος, ὁ ἱεραπόστολος, ἦλθεν ἐνταῦθα, εἶδε, διηκόνησεν, ἐδημιούργησεν, ἀνέστησεν καί ἀπῆλθεν, ἔχων ὡς ἔμβλημα τήν εὐαγγελικὴν προτροπὴν τοῦ Κυρίου «πορευθέντες... μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη... διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν» (Ματ. 28, 19-20), ὡς ἀναγράφεται εἰς

τήν παράστασιν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, «ἐμπνεύσει καί ἐξόδοις» τοῦ ἰδίου, ἐν τῇ κεντρικῇ κόγχῃ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τοῦ μεγαλειώδους τούτου Ναοῦ.

Μόνον ἐφόδιόν του: τό «Krishti u ngjall», τό Χριστός Ἀνέστη, μέ τό ὁποῖον προσεφώνει τούς πιστούς, ἀντιφωνοῦντας «Vertet u ngjall», Ἀληθῶς Ἀνέστη. Καί ἤρξατο ἡ πορεία πρὸς ἄλλην Ἑμμαούς, διὰ νά φανερωθῇ «ἐν τῇ κλάσει τοῦ Ἄρτου», ὡς ποτέ εἰς τόν Λουκᾶν καί τόν Κελόπαν, ὁ Ἀναστάς Κύριος, μεταδίδων εἰς λαόν πονεμένον, εἰς λαόν ἐσταυρωμένον, Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ, «εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καί εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Ἀδελφοί μου,

Ἡ κάθε εἵδους πορεία προϋποθέτει τόν ἀποστολέα, τήν ἀποστολήν καί τόν ἀπόστολον, ὥστε ἡ μαθητεία καί ἡ διδασχὴ νά ἔχουν ἀποτέλεσμα, ἥτοι τήν ἐκπλήρωσιν τοῦ θελήματος τοῦ Κυρίου, τοῦ πανταχοῦ παρόντος καί συνεργοῦντος καί τόν λόγον βεβαιοῦντος (πρβλ. Μαρκ. 16, 20).

Ἀποστολεύς ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει ἡ Μήτηρ Κωνσταντινουπολίτις Ἐκκλησία, τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, τό κενωθέν καί αἰεὶ θυσιαζόμενον ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, τὸ ὁποῖον ὡς Πρωτόθρονος Ἐκκλησία τῆς Ὁρθοδοξίας ὀφειλετικῶς παρηκολούθησε καί κατέγραψε τό μέγεθος τῆς ἀπ' ἀρχῆς προσφορᾶς, ἀλλὰ καί τήν μετέπειτα δυναμικὴν «τῆς τρικυμίας» τῆς ἐπελθούσης καί ἐν τῇ ἐν Ἀλβανίᾳ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ. Καί ἐνῶ ἐδοκιμάζετο καί δοκιμάζεται ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία «πολυειδῶς καί πολυτρόπως», νικηφόρων παλαισμάτων αὐτουργός πάντοτε κατέστη• καί πάντοτε ἐν προσευχητικῇ ἀγωνίᾳ ἀπέβλεπε πρὸς τήν δοκιμαζομένην ἐπὶ μακράν σειρὰν ἐτῶν Ἀγιωτάτην θυγατέρα αὐτῆς αὐτοκέφαλον Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλβανίας, παρακολουθοῦσα καί μελετῶσα τὰ «σημεῖα» καί καθορῶσα τόν νεφελώδη ὀρίζοντα, ἐν στεναγμοῖς ἀναμένουσα ἀπὸ Θεοῦ ἐλπιδοφόρον εὐδίας ἀκτῖνα, ἵνα στοργικῶς καί χρεωστικῶς παρέμβῃ, κανονικῶ αὐτῆς δικαιώματι χρωμένη.

Ἀποστολή, ἐν «Κενόν Μνημεῖον», τό ὁποῖον ἐκάλυπτε «λίθος σφόδρα μέγας» (Μαρκ. 16, 4), ἥτοι ὁ χέρσος, ὁ πλήρης τότε «μποῦνκερς», κυριολεκτικῶς καί μεταφορικῶς, Ὁρθόδοξος ἀγρός ἐν Ἀλβανίᾳ, ἔνθα τό ἔτος 1937 ἤκμαζεν ἐν παντί καί πᾶσι ἡ Ὁρθόδοξος μαρτυρία καί ἡ καλὴ γειτονία τῶν δύο λαῶν, τοῦ Ἀλβανικοῦ καί τοῦ Ἑλληνικοῦ.

Μεγάλῃ βεβαίως ἡ «δοκιμασία» καί τοῦ ἀποστολέως καί τῆς ἀποστολῆς, καί δριμεῖα ἡ ὁδύνη καί ὁ φόβος τῶν ἐπὶ ταῖς περιπετείαις ταύταις κληθέντων νά προνοήσουν καί νά πορευθοῦν ἐν μέσῳ σκοπέλων καί ὑφάλων... μέ πρῶτον καί

κύριον διάκονον καί ἐκτελεστήν «θείας πνοῆς» ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, τόν ἰδικόν σας καταστάντα Anastasi, τόν πλήρη πίστεως, ἐλπίδος καί ἀγάπης καί παρρησίας καί τόλμης καί συνέσεως. Ἐγνώριζον καί ὁ ἀποστολεύς καί ἡ ἀποστολή καί ὁ ἀπεσταλμένος πρωτίστως, ὅτι τό σκάφος καί τῆς ἐν τῇ Χώρα ταύτῃ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διά πολλῶν σκοπέλων πλειστάκις διέπλευσεν ἀσινές, ὅσα δέ τυχόν τραύματα ἔλαβεν, κατά μίμησιν τῆς Μητρός του Ἐκκλησίας, εἰς τόνωσιν τῆς ζωῆς αὐτῆς μᾶλλον συνέτειναν, οὐδ' ἐν δέ καίριον κατά τοῦ σώματος αὐτῆς κατηνέχθη πλήγμα.

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, οὐδέποτε ἀπελπιζομένη, ἠύχετο ὑπέρ τῆς χειμαζομένης Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας.

Ὅταν δέ «ἐπέστη ὁ καιρός» (τροπάριον ἀκολουθίας μικροῦ ἀγιασμοῦ) καί τά νέφη διελύοντο καί ὁ ἐν τῷ στερεώματι οὐρανός καθίστατο ὁσημέραι αἰθριώτερος, ἔθεσε τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον τήν χεῖρα ἐπὶ τό ἄροτρον καί ἀνεζήτησε καί ἀνεῦρε τόν «ἀπόστολον», τόν διακεκριμένον καί διακρινόμενον, τόν ζητούμενον ἀναντικατάστατον καταδειχθέντα εἰς πάντας τούς τομεῖς. Τόν νῦν καί αἰεὶ καί εἰς τόν αἰῶνα τιμώμενον ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθέντι Ναῷ τούτῳ τῆς Ἀναστάσεως ἐν εὐχαῖς καί ὕμνοις καί ᾠδαῖς εὐχαριστηρίοις καί μνημοσύνοις, τόν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀναστάσιον, ὁ ὁποῖος ἀνταπεκρίθη ἐν ὑπακοῇ εἰς τήν σεπτὴν Πατριαρχικὴν κλῆσιν, καί μόνος, ὁλόμονος, ὡς εἶμαι εἰς θέσιν νά ἀνομολογῶ, ἀνῆλθεν ἔνδακρυς πολλάκις ἐν τῇ ἀγωνιώδει Γεθσημανῇ, ἔχων μόνον ἐφόδιον διδαχῆς τό «Χριστὸς Ἀνέστη» εἰς ἕνα διαρκῆ Γολγοθᾶ, αἵρων τόν Σταυρόν τῆς Ἀγίας Ὁρθοδοξίας, τόν ὁποῖον τῷ ἐνεπιστεύθη ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος. Καί ἔλαβε καθοριστικὰς ἀποφάσεις, ἀπευθυνόμενος κατὰ τά πρῶτα ἔτη τῆς ἐνταῦθα διακονίας του πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ζητῶν συμβουλήν ἐκ τῆς ἀκενώτου πείρας Της. Ἡ μαθητεία καί ἡ διδασχὴ του ἐπὶ τριάκοντα καί τρία ἔτη ὑπῆρξαν ὁ ἀκάματος ζῆλος, μέ τόν ὁποῖον διέτρεχε κάθε ἐσχατιάν, διὰ νά κομίσῃ τό μήνυμα τῆς ἐλπίδος καί τῆς σωτηρίας• τό ἀκατάβλητον φρόνημα εἰς τόν ἀγῶνά του πρὸς ἐπικράτησιν τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀληθείας καί τῆς δικαιοσύνης• τό ἀνυπέρβλητον κοινωνικόν καί φιланθρωπικόν ἔργον του• τό σθένος καί ἡ παρρησία του• ἡ αὐταπάρνησις καί αὐτοθυσία, ἐργαζόμενος ἐν πᾶσι διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀνθρώπων εἰς τόν ἀληθινόν Θεόν• τό «Δόξα τῷ Θεῷ» καί «Ἐχει ὁ Θεός» τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, τό ὁποῖον καί ἐν δεδομένη στιγμῇ «ἀπελπισίας καί ἀπογνώσεως» ἀπαντητικῶς στεντορεῖα τῇ φωνῇ ἐκραύγασε πρὸς ἀμφιβάλλοντας...

Κατῶρθωσε τό ὄραμα νά πραγματοποιηθῇ• καί ἐκ τῆς τέφρας καί τῶν ἐρειπίων νά ἀναγεννηθῇ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας, διὰ τὴν ὁποίαν ἐμόχθησε καί τὴν περιεχαράκωσεν, ἐπικεντρωμένην ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πνευματικὴν καί κοινωνικὴν ἀποστολήν της, ὡς ἔνδοξος ἀναδενδράς τῆς πανενδόξου Μητρός της,

τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ἐμαθήτευσεν εἰς τήν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου, τήν «ἐμαλάκωσε» διά τῆς διδαχῆς καί ὠλοκλήρωσε τήν ἀνατεθεῖσαν πορείαν ἐν δόξῃ καί τιμῇ, ὡς παγκοίνως ἀναγνωρίζεται καί τιμᾶται καί γεραίρεται.

Τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ἀπέστειλε τόν «ξένον» Ἀναστάσιον, διά νά καταστή οἰκεῖος τοῦ Ὁρθοδόξου ἀλβανικοῦ λαοῦ, ἰδικός του, σάρξ ἐκ τῆς σαρκός του, προετίμησε δέ νά ἀναπαύεται ὑπό τήν ἀλβανικήν γῆν, τήν ὁποίαν ὑπεραγάπησε καί Ὁρθοδόξως διηκόνησεν ὡς οὐδεὶς ἄλλος «ξένος», πλὴν τοῦ «ξένως» ἐλθόντος εἰς τόν κόσμον μας Ξένου Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἑπαινος καί ἀναγνώρισις καί εὐλογία καί χάρις πρέπει καί εἰς τόν μακάριον Ἀποστολέα, καί εἰς τόν εὐκλεᾶ καρπὸν τῆς Ἀποστολῆς καί κυρίως εἰς τόν «ἐν πᾶσι ἐπιτυχόντα» δεδοξασμένον Ἀπόστολον.

Καί ἂν οἱ ποτε ἀποσταλέντες ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως Θεσσαλονικεῖς Ἅγιοι Κύριλλος καί Μεθόδιος εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους Σλαύους ἀδελφούς τιμῶνται καί γεραίρωνται ἀνά τοὺς αἰῶνας ὡς «εὐεργέται» τῶν λαῶν τούτων• ἂν ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀποσταλὴς κατὰ τόν δέκατον τέταρτον αἰῶνα εἰς τήν ὁμόδοξον Ρωσσίαν Θεοφάνης ὁ Ἑλλην, ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἀνδρέα Ρουμπλιώφ, τιμᾶται ὡς «ἀναμορφωτής» τῆς ἐν Ρωσσίᾳ Ὁρθοδοξίας• κατὰ «θεανθρωπίνην ἀναλογίαν» θά τιμᾶται καί θά ἀναγνωρίζηται καί ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὡσαύτως ἀποσταλὴς εἰς Ἀλβανίαν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος, ὅστις ἀπέβη ἰσχύς, στερέωμα καί καταφυγή καί ρύστης λαοῦ πονεμένου καί μακράν τότε τῆς Πέτρας, τοῦ Χριστοῦ (πρβλ. Ματ. 16, 18) εὐρισκομένου.

Οἱ ἀνωτέρω, ὡς καί πολλοὶ ἄλλοι καί τό ἔργον αὐτῶν, τυγχάνουν ἀποστολή μιᾶς καί μόνον πηγῆς ἀγαθῆς καί ἀγαθοεργοῦ, τῆς Πηγῆς, ἥτις κατέστη ἀνά τοὺς αἰῶνας Ζωοδόχος διὰ λαούς καί ἔθνη πολλά. Καί ἡ ἀέναος αὕτη Πηγή ταυτίζεται μέ τό «ὑπέρ πᾶν ὄνομα» (Φιλ. Β, 9) καί τό «ὑπέρ λόγον καί ἔννοιαν μυστήριον» (Δογματικόν Θεοτοκίον βαρέος ἤχου). Εἶναι ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ὁ Ἀγιώτατος Ἀποστολικός καί Πατριαρχικός Οἰκουμενικός Θρόνος, ὁ ὁποῖος συλλαμβάνει ἐκάστοτε τά «σημεῖα τῶν καιρῶν» (Ματ. 16, 3) καί τά μεταποιεῖ εἰς «εὐαγγελισμούς».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος μέ τούς 172 κληρικούς πού ἐχειροτόνησε, μέ τούς 8 ἱεράρχας, περιλαμβανομένου καί τοῦ ἐν χώρα μακάρων αὐλιζομένου Ἀπολλωνίας Κοσμᾶ, καί μέ τήν συμπαράστασιν λαοῦ ἀγνοῦ, καρδιῶν παλλουσῶν, ἀλβανίδων καί ἀλβανῶν, ἐβάστασε κυριολεκτικῶς καί τόν «καύσωνα τῆς ἡμέρας» (Ματ. 20, 12) καί τόν «παγετόν τῆς νυκτός».

Ενθυμοῦμαι, τήν 1ην Αὐγούστου 1992, ὅταν ἐπεσκέφθημεν οἱ ἀείμνηστοι Τιράνων Ἀναστάσιος καί Πέργης Εὐάγγελος καί ἡ ταπεινότης μου τόν Ἅγιον Βλάσιον καί συνηντήσαμεν μόνον «λίθον μέγαν» καί «ἐρημίαν» ἀπόλυτον. Ἐπί τοῦ λίθου ἐκείνου κατετίθετο μέ τό ἄναμμα κηρίων ὁ ἀβάσταχτος πόνος ἑνός ὁλοκλήρου λαοῦ, τόν ὁποῖον πόνον μετέβαλεν ὁ τιμώμενος Πρωθιεράρχης εἰς ἀναστάσιμον χαράν καί εὐφροσύνης• εἰς «ἄλλην βιοτήν». Μνημονεύω, τήν 2αν Αὐγούστου 1992, ἡμέραν ἐνθρονίσεως, καί τά πικρά συμβάντα εἰς τόν ἱερόν Ναόν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Καταθέτω ὅτι ἐβίωσα ὅλην τήν μέχρι σήμερον ἀναστάσιμον πορείαν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Σήμερον δέ καθορῶμεν οἱ πάντες, ἐκκλησιαστικοί καί πολιτικοί ἡγέται, σύμπασα ἡ Ἁγία Ὁρθοδοξία, καί σύνολος ἡ Ἀλβανία, ἀδιακρίτως «λαῶν, φυλῶν καί γλωσσῶν» τήν ἀκμήν τῆς ζωῆς ἐνιαίας Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας κατά τήν ἡμέραν τοῦ σαββατισμοῦ τοῦ ἀλήστου μηνῆος Ἀρχιεπισκόπου. Καί κρίνομεν καί βλέπομεν οἱ πάντες «ψυχαῖς καθαραῖς» καί ὁμολογοῦμεν «ἄρρυπώτοις χεῖλεσι», εἰλικρινῶς, τό θαῦμα, ἕν μυστήριον τῶν μυστηρίων, τό δέος καί τήν ἀλήθειαν καί τήν ζωήν, ἡ ὁποία καί ἐδῶ ἐκ τοῦ τάφου καί ἐκ τῶν τάφων τῶν μακαριστῶν Ἀπολλωνίας Κοσμᾶ, Δημήτρη Μπεντούλι καί τοῦ Τάκιο καί τῶν ἀπείρων ἀνωνύμων μαρτύρων κληρικῶν καί λαϊκῶν, ἀνέτειλε καί μαρτυρεῖ καί διδάσκει.

Ἀδελφοί μου,

Οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς Ἀλβανίας, ὁ ἀποστολεύς Οἰκουμενικός Θρόνος καί πάντες οἱ ἐγγύς καί οἱ μακράν, ἐνώπιον τοῦ ὁλοκληρωθέντος ἔργου Ἀναστασίου τοῦ πάνυ καί τοῦ καταλιμπανομένου ὑπ' αὐτοῦ «Καινοῦ Μνημείου», ἀπό τοῦ ὁποῖου ἐξέρχεται τό «Χαίρετε» τοῦ Κυρίου πρός τήν Ὁρθοδοξίαν τῆς Ἀλβανίας, τῷ εὐχαριστοῦμεν, «ὑπέρ ὧν ἴσμεν καί ὧν οὐκ ἴσμεν, τῶν φανερῶν καί ἀφανῶν εὐεργεσιῶν» (Θεία Λειτουργία Ἰωάννου Χρυσοστόμου) τῶν πρός τόν εὐλογημένον Ὁρθόδοξον λαόν τῆς Ἀλβανίας ὑπ' αὐτοῦ προσενεχθεισῶν.

Καθορῶντες δέ τόν «μέγαν σφόδρα λίθον τῆς ἀθείας» ἐπί τοῦ μονίμου τότε τάφου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας «ἀποκεκυλισμένον» διά παντός, εὐλογίαις

καί μερίμνη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῶν δύο Προκαθημένων του Δημητρίου καί Βαρθολομαίου, διά χειρός τοῦ ἀναζητηθέντος μόνου ἀξίου ἐκ τῶν πολλῶν Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου, κτήτορος καί συντελεστοῦ ἀποκλειστικῶς τῆς ἀναστάσεως τῇ Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, ψελλίζομεν λόγον εὐχαριστίας καί δοξολογίας καί εὐγνωμοσύνης τῷ δωρήσαντι αὐτόν Κυρίῳ.

Δεόμεθα ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς Ἀναστασίου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας γενομένου, τοῦ Πατρός, Φίλου καί Ἀδελφοῦ καί οἰκείου καί εὐεργέτου τοῖς πᾶσι καταστάντος, τοῦ ὡς ἄλλου Μυροφόρου κομίσαντος ἐνταῦθα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως «μύρον ἅγιον, μύρον ἀναγεννήσεως, ἁγιασμοῦ χρίσμα, βασιλικόν ἔνδυμα, θώρακα δυνάμεως, σφραγίδα ἀνεπιβούλευτον, ἀγαλλίαμα καρδίας, εὐφροσύνην αἰώνιον» (εὐχή καθαγιασμοῦ Ἀγίου Μύρου), καί «σφογγίσαντος» δάκρυα πολλά ὀφθαλμῶν ἀπείρων.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος ἀπεδείχθη ἔργῳ καί λόγῳ μέγας ὄχι διότι ἐπέτυχε πολλά· ὄχι διότι ἱερούργησε «μυστήριον ξένον καί παράδοξον» ἐν Ἀλβανίᾳ· ἀλλά διότι ἔζησε διά τούς ἄλλους καί ἡ χαρά του ἦτο ἡ πρόοδος καί ἡ σωτηρία τῶν ἄλλων...

Καί ἀπέβη «θέμεθλος» καί «παρακαταθήκη» καί «θεμέλιον» ἀρραγές, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας καλεῖται νά βαδίσῃ τήν ὁδόν τοῦ ἡθους καί τοῦ φρονήματος, ἅτινα ἔμαθε καί ἔλαβε ποτέ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ἐσχάτως παρά τοῦ ἐξ αὐτῆς πεμφθέντος κεκοιμημένου καί ἐν τῇ ἁλβανικῇ γῇ ταύτῃ, ἐν τῇ κρύπτῃ τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἀναπαυομένου περισπουδάστου γόνου τῆς εὐάνδρου Κεφαλληνίας, τοῦ τιμήσαντος κατά τό μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ (Ἐφ. 4, 7) ὑπερβαλλόντως καί τόν Ἀποστολέα καί τήν Ἀποστολήν.

Ἀδελφοί συλλειτουργοί Ἱεράρχαι καί συμπρεσβύτεροι καί συνδιάκονοι καί ἀπαξάπαντες, ἀδελφαί καί ἀδελφοί Ὁρθόδοξοι τῆς Ἀλβανίας,

Ὁ Εὐαγγελιστής Ματθαῖος μᾶς προτρέπει σήμερον «ὅπου ὁ θησαυρός, ἐκεῖ (νά εἶναι) καί ἡ καρδιά ἡμῶν». Διά τόν ἐμπνευστήν καί ἱεουργόν τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἀναστάσεως τῆς Ἐκκλησίας σας, τῆς Ἐκκλησίας μας τῆς Ἀλβανίας, θησαυρός ὑπῆρξαν μόνον αἱ καρδίαι σας. Εἰς αὐτάς εἰσῆλθεν καί παραμένει φρουρός ἀεὶ ζῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος. Παραμένει ἀσύλλητος θησαυρός καί ἐγκόλπιον ἱερὸν εἰς τά στήθη σας. Κρατήσατέ το ἀσινές καί ἀλώβητον. Κρατήσατέ το ὡς φυλακτόν. Καί φυλάξτε το καί παραδῶστε το εἰς τάς ἐπερχομένας γενεάς, ὡς τό παρελάβετε παρά Ἀναστασίου τοῦ κλεινοῦ καί διαπρεποῦς, τοῦ μεταβαλόντος τήν

«ἀχαριστίαν» εἰς χάριν ζωοποιόν. Διότι εἶναι ἱερόν καί ὄσιον. Διότι εἶναι ἀνεκτίμητον. Εἶναι θησαυρός ἀτίμητος. Εἶναι ἡ καρδιά σας. Σᾶς ἔδωσε ὀλοκληρωτικά τήν ἰδικήν του χωρίς κρατούμενα, ἀψηφῶντας κινδύνους καί μεμψιμοιρίας καί κριτικήν ποικιλόμορφον μικροψύχων ἀνθρώπων. Κρατήσατε τόν θησαυρόν τοῦτο εἰς τά στήθη σας αἰεὶ πάλλοντα. Ὁ Ἀναστάσιος οὐδέποτε ὑπῆρξεν κίβδηλος. Ὑπῆρξεν ἀληθινός. Ὑπῆρξε κατὰ πάντα καί διὰ πάντα ἡγέτης ἐκκλησιαστικός περιωπῆς, δακτυλοδεικτούμενος, φῶς καί ἀλήθεια καί ζωή, διότι ἐκήρυξεν ἐν τῷ Ὁρθοδόξῳ -καί ὅχι μόνον- ἀγρῷ τῆς Ἀλβανίας Θεόν ἀληθινόν, παθόντα καί ταφέντα καί σταυρωθέντα καί ἀναστάντα κατὰ τήν ἀνεπανάληπτον ἐκείνην τριακοντατριετίαν.

Καί οὐδόλως ἀσφαλῶς εἶναι «τυχαῖον» -τίποτε δέν εἶναι τυχαῖον- ὅτι 33 τακτικά μέλη τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, πλεῖστοι ταγοί τοῦ πνεύματος ἐν Ἀλβανίᾳ καί παγκοσμίως τόν προέτειναν τό ἔτος 2000 ὡς ἄξιον τοῦ «νόμπελ εἰρήνης», διότι ὑπῆρξεν εἰρηνοποιός, ὑπῆρξεν πρᾶος, ὑπῆρξεν ἐλεήμων, ὑπῆρξεν ὁ «δεδιωγμένος ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος» τοῦ Χριστοῦ, ἕνεκεν ἀληθείας καί δικαιοσύνης, οἰκειοθελῶς ὡς ὁ Κύριός μας παραδώσας ἑαυτόν «λύτρον ἀντί πολλῶν».

Ὁ μακάριος Ἀναστάσιος ἀναπαύεται ἐν τῇ χώρᾳ τῶν μακάρων, ὅπου οὐκ ἔνι πόνος, λύπη, ἀγωνία, στεναγμός. Ὑπάρχει μόνον ζωή ἀτελεύτητος. Αὐτήν τήν ζωήν πού ἔφερε καί μετήγγισε ἀπό τοῦ ἀκενώτου θησαυροῦ τῆς καρδίας του. Ἀπό τοῦ ἀκενώτου θησαυροῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου. Ἀπό τοῦ ἁγίου θησαυροῦ τῆς Ὁρθοδοξίας. Καί κατέστη καί ὁ ἴδιος θησαυρός τῆς ζωῆς σας. Τόν ὁποῖον ἀτίμητον θησαυρόν σας «οὔτε σῆς καί βρῶσις (δύναται νά) ἀφανίσῃ» οὔτε «κλέπται», ποικίλοι κλέπται, ἀδυνατοῦν – δύναται νά διορύσσουν καί νά κλέψουν.

Δόξα πρέπει καί τιμή καί εἰρήνη τοῖς ἐργασθεῖσι τό ἀγαθόν Ἀποστολεῖ καί Ἀπεσταλμένῳ. Δόξα τῷ Πατρί καί τῷ Υἱῷ καί τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι ἐν τῷ Ἱερῷ τῆς Ἀλβανίας νῦν καί αἰεὶ καί εἰς τόν αἰῶνα, ὅτι τοιοῦτον θησαυρόν, κειμήλιον καί ἐγκόλπιον κατέλιπον τῇ Ἀγιωτάτῃ Ὁρθοδόξῳ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀλβανίας. Αἱ γενεαὶ πᾶσαι τόν μακαρίζομεν. Καί θά τόν μακαρίζουν εἰς τόν αἰῶνα, αἱ ἰδικαί σας καρδίαι, ὁ θησαυρός του, διὰ τόν ὁποῖον ἐθουσιάσθη καί ἐκενώθη.

Αἰωνία του ἡ μνήμη!

Ἄς ψάλλωμεν, εἰς μνήμην καί ἀνάμνησιν, ὅλοι μαζί, ἄλβανιστί καί ἑλληνιστί, τόν ἐπινίκιον ὕμνον: «Χριστός Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καί τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος». Ἀμήν.

Διαβάστε ἀκόμη:

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος και η εποποιία της Ιεραποστολής
(ΒΙΝΤΕΟ)

Το Τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο του Αρχιεπισκόπου κυρού
Αναστασίου στα Τίρανα - Διαβάστηκε η Διαθήκη του
(ΦΩΤΟ+ΒΙΝΤΕΟ)

Φωτορεπορτάζ: Το Τεσσαρακονθήμερο Μνημόσυνο του
μακαριστού Αρχιεπισκόπου κυρού Αναστασίου στα Τίρανα

Η διαθήκη του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας

Τρισάγιο στον τάφο του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας κυρού
Αναστασίου (ΒΙΝΤΕΟ)

Η Εκκλησία της Αλβανίας ευγνωμονούσα στον Αρχιεπίσκοπο
κυρό Αναστάσιο